

Hovedpunkter fra FL sitt innspill til handlingsplan for bærekraftsarbeidet i Norge

FL mener det er på høy tid og svært viktig at Norge nå konkretiserer en handlingsplan for oppfølging av FNs bærekraftsmål. Vi viser her til Riksrevisjonens dokument 3:3 (2020- 2021) «Undersøkelse av styring av og rapportering på den nasjonale oppfølgingen av FNs bærekraftsmål», der det påpekes at «Regjeringen er på etterskudd med gjennomføringen av FNs bærekraftsmål. Det har manglet koordinering, planlegging og kartlegging av status, viser vår undersøkelse.» Etter at Norge var pådriver da bærekraftmålene ble vedtatt, er det beklagelig at en ikke har tatt en tilsvarende ledende rolle i arbeidet med egen implementering. Det må settes konkrete mål, identifiseres klare og målbare kriterier, arbeides systematisk med oppfølging og være et system for rapportering til Stortinget. I størst mulig grad mener vi en må benytte eksisterende statistikk og kriterier og sørge for systematisk oppfølging av disse i samarbeid med SSB.

FL mener at friluftsliv kan spille en vesentlig rolle i gjennomføring av flere av bærekraftmålene. Gjennom allemannsretten, god tilgang til naturområder og en levende friluftslivstradisjon, har friluftsliv en unik posisjon i det norske samfunn som bør utnyttes i arbeidet med bærekraftmålene og som vi kan formidle til andre. Våre konkrete innspill:

Bærekraftsmål 3 God helse:

Friluftsliv har stor betydning for folks psykiske og fysiske helse, og bidrar til utjevning av forskjeller i helse. Viktige kriterier og mål bør knyttes til folks tilgang til nærfriluftsområder og omfang av friluftslivsaktivitet. FL oppfordrer regjeringen til å styrke friluftslivsarbeidet som et viktig ledd i arbeidet med å følge opp bærekraftsmål 3.

Bærekraftsmål 4 God utdanning:

Bruk av naturen som læringsarena er viktig for å gjøre undervisningen praktisk og virkelighetsnær der elevene kan ta alle sanser i bruk. For å skape forståelse for menneskets avhengighet av naturen og nødvendigheten av bærekraftig samfunnsutvikling er naturkontakt etter vår oppfatning en forutsetning. FL ber regjeringen legge til rette for at naturen i større grad tas i bruk som aktivitetsområde og læringsarena i skole og barnehage. Det trengs her kompetanseheving for lærere og barnehageansatte.

Bærekraftsmål 6 Rent vann og gode sanitærforhold:

Viktige deler av friluftslivet, som bading og fiske, er avhengig av god vannkvalitet, og det er behov for ordnede sanitærforhold ved badeplasser og utfartsområder både av hensyn til friluftslivet og for å forhindre forsøpling og forurensing. FL ber regjeringen styrke arbeidet med oppfølging av vanddirektivet med de mål og indikatorer det innebærer.

Bærekraftsmål 10 Mindre ulikhet:

Friluftsliv er en sosialt utjevne aktivitet og er den aktiviteten som utøves av flest nordmenn på tvers av alle sosiale grupper. Allemannsretten, god tilgang til natur og en levende friluftslivstradisjon er grunnpilarer i friluftslivet i Norge og gjør at alle har tilgang til gratis naturopplevelser. FL mener derfor det er viktig at friluftslivsarbeidet styrkes, jfl bærekraftsmål 3 om god helse. Vi vil også påpeke viktigheten av at friluftslivsaktivitet kan tilbys gratis eller til lav pris. Så lenge de økonomiske ulikhetene er slik at en del barn ikke kan ta del i alminnelige friluftslivsaktiviteter, er støtte rettet mot lavinntekts familier viktig.

Bærekraftmål 11 Bærekraftige byer og samfunn:

Tilgang til natur og grøntområder er etter vår oppfatning en helt nødvendig del av bærekraftige byer og samfunn. Det er nødvendig med kriterier og arealregnskap som sikrer oppfølging av dette. Friluftsliv kan være en lite ressurskrevende aktivitet, men har også utfordringer knytta til forbruksmønster, reising og utstyrsjag. FL ber regjeringen velge kriterier som gjør at en kan sette mål for bærekraftig utvikling av friluftslivet. FL ber regjeringen i arbeidet for bærekraftige byer prioritere lavterskel friluftsliv i nærmiljøene med små krav til utstyr og anlegg. FL ber regjeringen prioritere nærfriluftsområder der en kan kombinere naturopplevelser, sosiale møteplasser, aktivitets- og læringsarenaer.

Bærekraftmål 13 Stoppe klimaendringene:

Reisevirksomhet i friluftslivet og det naturbaserte reiselivet er en stor utfordring. FL mener det er viktig å ha kriterier som fanger opp dette, samt ha mål for redusert klimaavtrykk gjennom reising i forbindelse med friluftsliv. Vi viser også til punktet om bærekraftige byer når det gjelder mål for og prioritering av lite ressurskrevende friluftsliv.

Bærekraftmål 14 Livet under vann:

FL ber regjeringen forsterke det internasjonale arbeidet mot marin forurensning, og utarbeide en nasjonal handlingsplan for ryddearbeidet som avklarer rolledeling og gir aktørene, herunder friluftsrådene, forutsigbare rammevilkår.

Bærekraftmål 15 Livet på land:

Tap av naturmangfold er en trussel på linje med klimaendringene. I friluftslivet er naturopplevelser grunnleggende, og vi er derfor opptatt av å ta vare på natur- og kulturlandskap med rikt naturmangfold. Friluftsrådene har ansvar for forvaltning av en rekke offentlig eide friluftslivsområder som ofte har rikt naturmangfold. FL mener arealregnskap og naturindeksen er gode indikatorer for å følge utviklingen av dette bærekraftmålet. FL mener oppfølging av dette bærekraftmålet er svært viktig, og må ses i sammenhengen med friluftslivsarbeidet både for å gi rike friluftslivsopplevelser og for å skape forståelse for betydningen av naturmangfold.

Bærekraftmål 17 Samarbeid for å nå målene:

Lokalt, nasjonalt og internasjonalt er det åpenbart behov for samarbeid for å nå bærekraftmålene. De interkommunale friluftsrådene er samarbeidsorganer. FL er opptatt av samarbeid og vil gjerne forsterke dette i vårt arbeid med friluftsliv. FL ber regjeringen opprette og legge til rette for samarbeidsarenaer. Friluftslivets sterke stilling i Norge, med den betydningen det har for bærekraftmålene om bl.a. god helse, mindre ulikhet og bærekraftige byer, gjør at Norge bør formidle våre friluftslivserfaringer internasjonalt når det er relevant.

FL mener oppfølging av bærekraftmålene må gjennomsyre regjeringens arbeid bl.a. ved at konsekvensene for relevante bærekraftmål vurderes i alle meldinger til stortinget på lik linje med at det redegjøres for økonomiske og administrative konsekvenser.